

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S. K.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. J. T., advokátom v P., proti žalovanému **Obvodnému úradu Prešov**, so sídlom v Prešove, Námestie mieru 3, **o zaplatenie 2 310,99 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15C 63/2008, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. mája 2011 sp. zn. 1Co 23/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v lehote 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 98,70 € k rukám alebo na účet JUDr. J. T., advokáta v P.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov (súd prvého stupňa) rozsudkom zo 14. decembra 2010 č. k. 15C 63/2008-134 žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 220,04 € s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 4. júna 2008 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zastavil konanie o zaplatenie 90,95 €. Zároveň vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia 2 310,99 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej mu žalovaným porušením jeho právnej povinnosti podľa Zákonníka práce. Keďže žalobca zobral žalobu v časti o zaplatenie 90,95 € späť, súd konanie v tejto časti zastavil (§ 96 ods. 1 O.s.p.). Vo zvyšnej časti 2 220,04 € posúdil žalobu ako dôvodnú, lebo mal za splnené všetky podmienky zodpovednosti žalovaného ako zamestnávateľa za škodu podľa § 192 Zákonníka práce. Vychádzal zo zistenia,

že žalovaný porušil právnu povinnosť tým, že v rozpore s ustanovením § 63 Zákonníka práce dal žalobcovi výpoveď, neprideloval mu prácu i napriek tomu, že žalobca oznámil svoj záujem o ďalšie zamestnávanie a podal žalobu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru. Tým, že súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy za obdobie, kedy s ním neplatne rozviazal pracovný pomer, nie sú dotknuté jeho nároky na náhradu škody, ktorá mu vznikla protiprávnym konaním žalovaného. Z vypracovaného znaleckého posudku podľa súdu prvého stupňa vyplynulo, že žalobcovi vznikla škoda tým, že jednorazovým vyplatením náhrady mzdy za obdobie, kedy ho zamestnávateľ neodôvodnene nezamestnával, mu vznikla daňová povinnosť, ktorá bola o žalovanú sumu vyššia, ako by bola za predpokladu, keby bol žalobca riadne zamestnaný a daň by platil priebežne. Mal za preukázanú aj príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody, pretože ak by nedošlo k neplatnému skončeniu pracovného pomeru, žalobca by aj naďalej pracoval u žalovaného a tento by mu vyplácal mzdu priebežne a táto by bola tiež zdaňovaná priebežne, čím by potom, ako mu bola jednorazovo vyplatená náhrada mzdy vrátane príslušenstva, nevzniklo daňové zaťaženie vyššie o žalovanú sumu. Súd v zmysle § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka priznal žalobcovi i požadované úroky z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 4. júna 2008 do zaplatenia, nakoľko mal za preukázané, že žalobca výzvou z 27. mája 2008 vyzval žalovaného na zaplatenie žalovanej sumy, na ktorú však žalovaný nereflektoval. Rozhodnutie o trovách konania súd s poukazom na § 151 ods. 3 O.s.p. vyhradil až na rozhodnutie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Krajský súd v Prešove (odvolací súd) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 25. mája 2011 sp. zn. 1Co 23/2011 rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t. j. okrem výrokov o zastavení konania a o trovách konania, ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že v danej veci boli splnené podmienky zodpovednosti žalovaného za škodu podľa § 192 Zákonníka práce. Aj podľa odvolacieho súdu žalovaný porušil § 79 ods. 1 Zákonníka práce, ktorý predpokladá pravidelné poskytovanie náhrady mzdy zamestnancovi, ktorý je v spore so zamestnávateľom o skončenie pracovného pomeru. V tejto súvislosti skonštatoval, že i v zmysle dostupnej judikatúry a literatúry vzťahujúcej sa na toto ustanovenie je poskytovanie takejto náhrady mzdy pravidelné, teda v normálnych mesačných lehotách podobne ako pri mzde a má sa poskytovať aj v situácii, pokiaľ zamestnávateľ neumožní zamestnancovi vykonávať prácu. Odvolací súd – považujúc za podstatné to, že žalovaný tento

zdaniteľný príjem, ktorý je náhradou mzdy, nevyplácal v lehotách, ktoré sú odvoditeľné z ustanovenia § 79 ods. 1 Zákonníka práce – uzavrel, že v tomto smere neobstojí argumentácia žalovaného uvedená v odvolaní, že v zmysle § 35 zákona č. 595/2003 Z.z. sa príjem, ktorý je náhradou mzdy za stratu zdaniteľného príjmu zdaňuje v čase výplaty tohto príjmu. O trovách odvolacieho konania s poukazom na aplikáciu § 151 ods. 3 O.s.p. súdom prvého stupňa nerozhodoval.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, v ktorom žiadal rozsudky oboch nižších súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žalovaný tvrdil, že neporušil právnu povinnosť a že žalobcovi škoda nevznikla. Podľa názoru žalovaného právny úkon skončenia pracovného pomeru sa stáva neplatným až na základe právoplatného rozsudku súdu, ktorým sa neplatnosť skončenia pracovného pomeru deklaruje s účinkami ex tunc. Teda až na základe takéhoto rozsudku vznikajú s účinkami ex tunc aj nároky zamestnanca z neplatne skončeného pracovného pomeru. Mal za to, že sloveso „poskytnúť“ v ustanovení § 79 ods. 1 Zákonníka práce predpokladá ukončený, neopakujúci sa dej. Pravidelné vyplácanie náhrady mzdy v mesačných intervaloch by tak bolo dôvodné len v prípade, ak by zákonodarca ustanovil, že zamestnávateľ je povinný zamestnancovi „poskytovať“ náhradu mzdy. Podľa dovolateľa Zákonník práce nestanovuje ani povinnosť zamestnávateľa umožniť zamestnancovi pokračovať v práci a vyplácať mu mesačne mzdu, preto sa nemôže žalobca domáhať náhrady škody, odvolávajúc sa na porušenie povinnosti, ktorú Zákonník práce nestanovuje. Žalovaný tiež namietal, že u tvrdenia žalobcu, že ak by mu bola mzda vyplácaná mesačne, bol by odviedol daň v inej výške, nebral sa už do úvahy fakt, že v takomto prípade by mu neboli vyplatené úroky z omeškania. V tejto súvislosti poukázal, že rozdiel medzi výškou vyplatených úrokov z omeškania (128 646 Sk) a žalovanou sumou je 59 025 Sk (1 959,27 €). Napokon dovolateľ argumentoval aj § 519 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právo veriteľa na náhradu škody spôsobenej omeškaním dlžníka nie je dotknuté; pri omeškaní s plnením peňažného dlhu možno však náhradu škody požadovať, len pokiaľ nie je krytá úrokmi z omeškania alebo poplatkom z omeškania.

Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení navrhol dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania má dovolanie osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno úspešne napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, nie však v každom prípade, ale iba ak podanie dovolania pripúšťa zákon.

Zmyslom dovolania je preskúmanie napadnutého rozhodnutia – v prípadoch stanovených zákonom – z hľadiska v zákone určených dovolacích dôvodov a dosiahnutie nápravy tam, kde rozhodnutie napadnuté dovoláním nemôže obstáť z aspektu opodstatnenosti v dovolaní uplatneného dovolacieho dôvodu. Dovolanie je v uvedenom vymedzení zároveň procesný prostriedok (nástroj), ktorým zákon vytvára účastníkovi konania procesnú možnosť, aby v prípadoch (a za podmienok) v zákone uvedených spochybnil opodstatneným uplatnením dovolacieho dôvodu správnosť konania alebo rozhodovania odvolacieho súdu a dosiahol nápravu väd alebo nesprávností napadnutého rozhodnutia.

Mimoriadna povaha dovolania v rámci systému opravných prostriedkov sa prejavuje aj v tom, že účastník konania nemôže úspešne podať dovolanie z akéhokoľvek dôvodu, ale len z dôvodu uvedeného v zákone (z tzv. dovolacieho dôvodu). Občiansky súdny poriadok upravuje tri samostatné dovolacie dôvody. Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že: a) v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b)

konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Treba dodať, že dovolací súd je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil; dovolacie dôvody neposudzuje podľa toho, ako ich označil dovolateľ, ale podľa ich obsahu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania; dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods.3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (pričom vo svojom výroku prípustnosť dovolania nevyslovil), a nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne

zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Vadu tejto povahy dovolateľ nenamietal a jej existenciu po preskúmaní obsahu spisu nezistil ani dovolací súd.

Dovolateľ namietal, že rozhodnutia súdov obidvoch stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. – nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca náhradu trov dovolacieho konania uplatnil a ich výšku vyčíslil. Dovolací súd v zhode s doterajšou praxou vzal zreteľ k tomu, že právny zástupca žalobcu zastupoval tohto účastníka už v konaní pred oboma nižšími stupňami súdov. Žalobcovi preto priznal náhradu trov dovolacieho konania iba za úkon právnej služby advokáta, ktorý poskytol vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 29. júla 2011 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 91,29 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 16 ods. 3 vyhlášky) vo výške 7,41 € predstavuje potom trovy dovolacieho konania žalobcu spolu v sume 98,70 €.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov X. : 0.

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. mája 2012

JUDr. Milan D e á k , v. r.
predseda senátu

Za správnosť:

Hrčková Marta